

УДК 339.13:658

**УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЗАЦІЄЮ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ:
РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ**

Бондаренко С.А.

Визначено сутність управління екологізацією інноваційного розвитку на національному та регіональному рівні, згідно положень національної парадигми сталого розвитку в умовах децентралізації влади в Україні. Висвітлено інструменти формування системи управління екологізацією інноваційного розвитку на регіональному рівні в контексті адміністративно-територіальної реформи, основними з яких є: виділення екологічно-інноваційної діяльності як стратегічного пріоритету розвитку регіону; передача відповідним органам місцевого самоврядування функцій і повноважень організаційно-господарського характеру; ефективне інституційне забезпечення екологізації інноваційного розвитку регіону; дієві механізми реалізації державної (регіональної) екологічно-інноваційної політики.

Постановка проблеми. В умовах високої непередбачуваності та невизначеності економіки України довгострокове планування і виділення домінант розвитку стає надзвичайно складним завданням. Проте, цілком зрозуміло, що розвиток в умовах сьогодення неможливо уявити без інновацій.

В світлі революційних перетворень в Україні змінюється відношення до ідеї сталого розвитку, потребує доповнення положення національної політики сталого розвитку, яка має спиратися на прозорі та ефективні регуляції та механізми імплементації положень міжнародних угод та конвенцій. Крім того значно змінилися умови та засади гарантування природно-техногенної та екологічної безпеки, оскільки у суспільстві спостерігається поглиблення кризових соціально-економічних та політичних процесів.

Сталий розвиток держави, безумовно, має бути пов'язаний з поступовим просуванням до більш високого технологічного укладу. Забезпечуючими засобами економічного розвитку держави є введення у господарський обіг таких продуктів інтелектуальної праці, як знання, технології, науково-технічні розробки, відповідні умови для їх комерціалізації та досягнення соціально-економічного ефекту. Тому

перехід до інноваційної моделі розвитку економіки поступово стає імперативом державної політики як національного, так і регіонального рівня. В цьому сенсі актуальним є встановлення ефективного правового регулювання відносин у сфері інновацій в екологічній політиці, економіко-організаційного реформування системи управління інноваційним розвитком. Важливим в процесі реформування системи регіонального управління та розбудови місцевого самоврядування стає створення системи управління екологізацією інноваційного розвитку, забезпечення її функціонування відповідними дієвими механізмами для втілення в реалії взаємодію держави та суспільства, а також взаємодію з різними елементами соціальної системи.

Особливої актуальності набуває розробка і адаптація до специфіки регіонів інституціональних засад управління природними ресурсами та забезпечення сталого розвитку в умовах децентралізації влади в Україні.

Проте на сьогодні в Україні не сформовано інструментарій управління екологічними інноваціями, не розроблено дієвих механізмів регулювання та державного стимулювання інноваційних розробок в природокористуванні за умови децентралізації, на що спрямована дана стаття.

Аналіз досягнень та публікацій по темі дослідження. Вагомий внесок у дослідження теоретико-методологічних основ інноваційного розвитку та формування механізму інноваційного розвитку здійснили такі провідні вітчизняні та зарубіжні науковці, як: Александров В.В., Александрова В.П., Амоша О.І., Бойко Є.І., Геєць В.М., Захарченко В.І., Ілляшенко С.М., Кузьмін О.Є., Мединської В.Г., Пересада А.А., Петрович Й.М., Продіус І.П., Санто Б., Твісс Б., Фатхутдінов Р.А., Черваньов Д.М., Чумаченко М.Г., Чухрай Н.І., Шерер Ф., Шумпетер І., Яковлев А.І. та ін. Зважена наукова позиція щодо вирішення проблем екологізації інноваційної діяльності на різних рівнях знайшла своє віддзеркалення в працях: Андрєвої Н.М., Балацького О.Ф., Буркинського Б.В., Веклич О.О., Громової О.М., Мельник Л.Г., Паламарчук В.А., Прокопенко О.В., Садченко О.В., Степанова В.М., Харічкова С.К., Хвесик М.А., Хлобистова Є.В. та ін. Однак, незважаючи на достатньо глибокі та вагомні наукові здобутки у цій сфері, проблема формування регіональної системи управління екологізацією інноваційного розвитку у контексті сталого розвитку за умови адміністративно-територіальної реформи в Україні залишається невирішеною. Це обумовлює необхідність поглиблення концептуальних основ управління екологізацією інноваційного розвитку у системі трансформації відносин в економічній системі.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Процес екологізації економіки, який спирається на інноваційну платформу, має носити системний характер. У сучасному розумінні «інноваційний розвиток» трактується як парадигма економічного, соціально-політичного та іншого розвитку суспільства.

Управління регіональним розвитком, з позиції об'єктивних закономірностей управління загалом – сукупність принципів, методів, форм і засобів цілеспрямованого впливу на соціально-економічні процеси, які відбуваються у регіоні.

Головною метою нинішніх трансформаційних перетворень є побудова децентралізованої моделі організації влади, яка була б спроможна в умовах ринкової економіки результативно та ефективно впливати на процеси соціально-економічного і культурного розвитку територій, забезпечувала б якісний рівень надання управлінських послуг населенню (на рівні європейських стандартів) та була б здатна до самовдосконалення і саморегуляції. Для формування основ політики управління екологічними інноваціями в регіональному аспекті існують значні труднощі і проблеми, пов'язані як з теоретико-методологічною базою, зі стратегічними цілями і завданнями на державному рівні, так і з їх практичною реалізацією на місцевому рівні. Значні труднощі обумовлені тим, що процес управління слабо структурованими системами, якою є екологічна система, за рахунок традиційних методів неможливий. Так, вектор державного управління у напрямку інноваційної діяльності практично орієнтовано на галузевий принцип, з реалізацією по лінії відповідних міністерств і відомств. Завдання полягає в збалансованому поєднанні галузевого та територіального підходів у процесі управління природокористуванням на засадах екологічної безпеки. Для цього важливим є інноватизація процесу управління природокористуванням з урахуванням регіональних аспектів. Впровадження екологічних інновацій, які визнано індикатором сталого і зрівноваженого розвитку в умовах конкуренції, є одним з інструментів, що сприяє впровадженню європейських стандартів у економіку регіонального природокористування. Актуальним стає створення власної регіональної інфраструктури інноваційного розвитку регіону для забезпечення оптимізації проходження етапів процесу від фундаментальних розробок до технологічного втілення та впровадження у виробництво екологічних інновацій.

Завдання просування екологічних інновацій мають стати найбільш пріоритетними для регіональних органів управління. Необхідно розробити механізми стимулювання (у тому числі економічного) для просування

екологічних інновацій і закріпити правила у відповідних нормативно-правових актах.

Мета і завдання статті. Мета статті полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних положень та практичних рекомендацій щодо формування системи управління екологізацією інноваційного розвитку на регіональному рівні в контексті адміністративно-територіальної реформи.

Для досягнення мети необхідно вирішення таких завдань: визначити сутність екологізації інноваційного розвитку; визначити зміст, функції та структуру системи управління процесом екологізації інноваційного розвитку на регіональному рівні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інноваційний розвиток на сьогодні є єдино можливим напрямком, здатним вивести країну із кризового становища. Адже розвиток економічної системи, що заснований на інноваціях, має такі переваги, як «забезпечення економічного зростання без пропорційного збільшення споживання сировинних ресурсів, формування умов, за яких інвестування у творчий та науковий потенціал суспільства стає надзвичайно вигідним» [6].

Інноваційна модель має стати домінуючою. При цьому інноваційними домінантами для умов України, згідно положень національної парадигми сталого розвитку України, виділено наступні [5]:

– Формування адекватної національним інтересам системи господарювання за метапринципом «від індивідуалізму – до корпоративізму». В основі корпоративізації покладено гармонізацію корпоративних інтересів. При цьому висуваються особливі вимоги до інноваційних методів управління системою. Предметом інноваційного пошуку виділено засоби поєднання двох напрямків управління: з одного боку, «управління процесом розвитку повинне забезпечувати безболісний контакт з фінансово орієнтованими системами господарювання, з іншого – спрямовуватися на формування екологічно орієнтованого типу господарювання» [5].

– Капіталізація з позиції управління процесом відтворення вартостей, що носить системний характер. Процес капіталізації ресурсів вважається інструментом забезпечення ефективного використання стратегічного потенціалу, зокрема природних ресурсів, території України в досягненні мети їх відтворення й навіть самовідтворення. Умовою забезпечення розвитку регіону є використання найдоступнішого капіталу, який необхідно нарощувати, формуючи конкурентоспроможні ланцюги створення вартості [5].

– Формування розвинутого інституційного середовища з метою

«розвитку ринку і трансформації методів впливу держави на процес переходу до забезпечення інноваційного розвитку» [5].

Умовою забезпечення виділених інноваційних домінант є «цілеспрямоване формування особливого інституційного середовища», яке буде здатне сприяти досягненню компромісу між інтересами сторін корпоративних відносин: з одного боку, національних (держава в її геополітичному середовищі), з іншого – конкретний регіон з його відповідними інтересами і ресурсно-економічними умовами. Очікуваним результатом оновлення інституційного середовища має стати «активізація співпраці влади, бізнесу та суспільства на основі ідеї взаємного рівноправного партнерства [10]

Процес екологізації регіону, в загальному розумінні, представляє собою послідовне впровадження нової техніки і технології, нових форм організації виробництва, прийняття управлінських та інших рішень, які дають змогу підвищити ефективність використання природних ресурсів регіону з одночасним збереженням природного середовища та його поліпшенням на різних рівнях. На думку деяких дослідників [1, 2, 7, 9], на сучасному етапі розвитку суспільства стає необхідним розширення екологічних пріоритетів основних напрямів інноваційної політики: впровадження інновацій в екологічне оздоровлення і відродження природного потенціалу; розвиток інноваційного екологічного підприємництва, створення екосоціотехнопарків; постійне удосконалювання систем екологічного управління; формування еколого-інноваційного потенціалу регіонів і відповідних інноваційних інфраструктур.

Важливого значення набуває інноваційна діяльність як основа сталого розвитку регіону. Особливо це актуально і необхідно і для процесів екологізації економіки, виділення екологічно-інноваційної діяльності як стратегічного пріоритету, яка представляє собою цільову діяльність по впровадженню в життя новацій і нововведень екологічної направленості.

За визначенням Прокопенко О.В., екологізація інноваційного розвитку – це зміни у соціо-еколого-економічній системі, що відбуваються в результаті неухильного і послідовного створення, впровадження та поширення екоінновацій в усіх сферах діяльності, які спрямовані на підвищення екоконструктивного та зменшення екодеструктивного впливу на навколишнє природне середовище, сприяють зростанню її соціальної та еколого-економічної ефективності та забезпечують її сталий розвиток [7].

Екологічні інновації є кінцевим продуктом екологічно-інноваційної

діяльності по створенню, використанню і впровадженню у виробництво еколого-орієнтованого нововведення, що реалізуються у вигляді екологічних товарів (виробів або послуг), технологій їх виробництва, методів управління на всіх стадіях виробництва і збуту товарів, що сприяють розвитку і підвищенню соціально-економічної ефективності функціонування суб'єктів господарювання, забезпечують ресурсно-екологічну безпеку, мінімізацію впливу на навколишнє середовище і охорону навколишнього середовища.

Нами визначено такі ознаки екологічних інновацій:

1) потенційні ознаки інновацій характеризують їх здатність запобігати негативному впливові на довкілля, ліквідувати цей негативний вплив, або ж його спричиняти у навколишньому середовищі;

2) функціональні ознаки – специфічні властивості, яких набула система за рахунок наперед заданих параметрів, таких як екологічність, безпечність, низький рівень екологічного ризику, – забезпечуються вдосконаленням організаційної структури управління інноваційними процесами через спрямування їх в новому, еколого-економічному напрямку;

3) масштабні ознаки – охоплюють широку сферу, що включає різноманітну продукцію, процеси, маркетингові підходи, організації та інституції, і тому не обмежуються тільки технологічними аспектами;

4) новаційні ознаки – створення нового або оновленого продукту інноваційної діяльності за ступенем змін – можуть бути поступальними (відбуваються внаслідок невеликих, поступових змін у продукції та процесах), адаптивними (пов'язаними з серйозними змінами в існуючій продукції та процесах) і радикальними (заснованими на зовсім нових продуктах і процесах);

5) ознаки унікальності – інновація повинна мати під собою інноваційний процес, має бути відмінною і важко копійованою, повинна давати відчутний соціо-економіко-екологічний ефект.

В залежності від сфери впровадження екологічних інновацій, вони бувають [1, 2, 3, 4, 8, 9]:

1) технічні (екологічні інноваційні продукти, технології);

2) організаційні (інноваційні форми і методи організації діяльності, направлені на зниження екологічної безпеки);

3) економічні (залежно від значимості в економічному розвитку – базисні, поліпшуючі та псевдо інновації);

4) соціальні (форми і методи впливу на екологізацію виробництва і споживання).

Безперечно, екологічні інновації, як і будь-які інші, передбачають

зміни в техніці, технології, управлінні, правовій системі з тією лише різницею, що їх результати спрямовані на попередження і зменшення негативного впливу на довкілля. Головна вимога до екоінновацій – результат роботи повинен бути цілісним, тобто реалізація інноваційного типу розвитку повинна бути пов'язана з вирішенням соціо-економіко-екологічних проблем і сприяти екологізації економіки. Процес екологізації економіки має бути системним, регульованим, інтегрованим в ринкове середовище. Тому бізнес-спільнота може бути природним і ефективним партнером і союзником органів державного управління, науки та громадськості в досягненні поставлених цілей.

Технології, які дозволяють ефективно вирішувати екологічні проблеми, які є комплексними і досить складними, вимагають не тільки інноваційних інженерних ідей, а й інноваційних підходів в управлінні та організації життя суспільства. Саме на такий підхід має орієнтуватися екологічна політика України як на національному, так і на регіональному рівні. Тому для розуміння місця сучасних екологічних інновацій у розвитку економіки регіонів України слід враховувати як науково-технологічні, так і адміністративні («управлінські») інноваційні рішення.

Враховуючи курс держави на децентралізацію управління, акцент в системі планового управління раціональним природокористуванням робиться на територіальний підхід. Безпосередніми виконавцями завдань, які пов'язані із впровадженням на практиці екологічних інновацій, є місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування регіону. Їх діяльність полягає у створенні умов для стимулювання та спрямування дій суб'єктів підприємницької діяльності різних форм власності відповідно до виділених пріоритетів та завдань.

Урядом України підготовлено та затверджено Концепцію реформи місцевого самоврядування. Планується зміна діючої моделі системи територіальної організації влади, наближення її до європейських засад і стандартів, зокрема приведення у відповідність до Європейської хартії місцевого самоврядування.

Відповідно до Закону України від 16 жовтня 2012 року № 5456-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації повноважень органів виконавчої влади у сфері екології та природних ресурсів, у тому числі на місцевому рівні», відбувається процес приведення нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність до вказаного Закону в рамках передачі повноважень від територіальних органів центральної виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони

навколишнього природного середовища, до обласних державних адміністрацій.

Адміністративна реформа істотно розширює права місцевих органів влади у сфері планування і управління природокористуванням. Завдання тут полягає в тому, щоб надані місцевим Радам права використовувались ефективно, поєднуючи в собі територіальні і галузеві підходи та інтереси. З цією метою планується реформування системи адміністративно-територіального устрою на основі створення правових, економічних та організаційних умов для формування територіальних громад, які б володіли матеріальними, фінансовими та іншими ресурсами в обсязі, достатньому для ефективної реалізації завдань та функцій місцевого самоврядування. Заходи трансформації місцевих державних адміністрацій (від місцевих органів виконавчої влади загальної компетенції до контрольно-наглядових органів у структурі виконавчої влади) плануються шляхом вилучення у них та передачі відповідним органам місцевого самоврядування функцій і повноважень організаційно-господарського характеру. Ці адміністрації матимуть функції виконавчої влади тільки з питань, що не можуть бути передані органам місцевого самоврядування (громадська безпека, ліквідація наслідків стихійного лиха, боротьба зі злочинністю, управління об'єктами державної власності тощо).

Особливої уваги приділяється створенню повноцінної територіальної громади з чітким розмежуванням повноважень як між різними органами місцевого самоврядування, так і між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, спираючись на принцип субсидіарності. На принцип субсидіарності спирається організація влади й управління з розподілом повноважень, при якому рішення приймаються на найбільш наближеному до громадян рівні.

Для успішної реалізації управління екологічними інноваціями необхідно «інституційне закріплення» цієї мети. Ефективне інституційне забезпечення екологізації інноваційного розвитку регіону має охоплювати повний цикл інноваційного процесу: від розробки інноваційної стратегії до реалізації інноваційного продукту. Важливо при цьому обійтися без збільшення бюрократичного апарату. Елементи інституційного середовища сприяння екологізації інноваційного розвитку регіону включають:

- суб'єкти інституційного забезпечення інноваційної діяльності в сфері природокористування та охорони навколишнього середовища;
- законодавчу та нормативно-правову базу;
- програмні документи у сфері інноваційної діяльності;
- інноваційну інфраструктуру.

Основні механізми реалізації державної політики в галузі розвитку інноваційної екологічної діяльності [1, 2, 4, 7, 8]:

- формування цілісної системи організаційно-правових, економічних та інших норм стимулювання, підтримки та регулювання інноваційної екологічної діяльності;

- збільшення частки позабюджетних ресурсів по мірі виконання етапів інноваційних проектів;

- розвиток внутрішнього ринку інноваційної екологічної продукції;

- залучення організацій малого та середнього бізнесу до участі в цільових програмах та інноваційних проектах;

- формування у підприємців мотивації до розвитку інноваційної екологічної діяльності;

- формування економічних показників у сфері еколого-інноваційної діяльності для оцінки рівня і динаміки комерціалізації науково-технічних розробок;

- розробка критеріїв вибору пріоритетів державної політики в галузі розвитку регіональної еколого-інноваційної системи та виявлення на стадії проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт потенційних можливостей для виробництва конкурентоспроможної інноваційної продукції.

Для сприяння екологізації інноваційного розвитку в регіонах створюються спеціалізовані адаптивні організаційні структури [3], в числі яких розрізняють і інноваційні центри. В межах регіону можливо створення екологічної проектно-інноваційної організації, покликаної привести всі заявлені екологічні проекти в єдину систему, знайти кошти на реалізацію проектів, підготувати життєздатні інженерні проекти з уже готовою технічною документацією, залучити до цієї тематики інтерес суспільства, держави, комерційних організацій, залучити до вирішення екологічних проблем широке коло учасників – школярів, студентів, науковців, комерсантів, підприємців, держслужбовців і т.п. Створення такої організації дозволить істотно просунутися у вирішенні екологічних проблем регіону, дозволить широко розповсюдити сучасні екологічні проекти та ідеї серед громадськості за допомогою організації екологічної освіти та екологічного туризму, привернути до вирішення екологічних проблем увагу держави, бізнесу.

Для регіонів України можна запропонувати схему, коли цей напрям курирує один з віце-губернаторів – той, хто відповідає за стратегічні завдання в регіоні. Необхідно розробити механізми стимулювання (у тому числі економічного) для просування екологічних інновацій і прийняти відповідні законодавчі та нормативні акти.

При цьому для всіх без винятку органів виконавчої влади необхідно ввести індикативні показники екологічної модернізації, які повинні в обов'язковому порядку використовуватися в процедурах прийняття рішення з найважливіших питань: від сільського господарства і лісокористування до освіти і культури.

Необхідно розробити процедури постійної співпраці прикордонних регіонів в області екоінновацій на регулярній основі, закріпити їх організаційно. Розробити не тільки програму дій, а й індикативну «програму результатів» (наприклад, до такого-то терміну досягти поліпшення таких-то показників по впливу на навколишнє середовище, щодо збільшення частки відновлюваних ресурсів в енергозабезпеченні, по зміні частки несировинних секторів у ВРП і т.д.).

Найближчим часом доцільно створити спільний веб-ресурс, на якому сусідні регіони України представляли б інформацію про стан і динаміку якості навколишнього середовища територій і акваторій за заздалегідь узгодженим форматом і переліком показників.

Наприклад, в Японії існує ефективна система інформаційної підтримки трансферу екологічних технологій. Результати досліджень комерційних фірм, університетів та громадських організацій, що займаються розробкою «Зелених» технологій, представлені на офіційних сайтах або ж систематизуються в базах даних на сайтах екологічних організацій, де після списку технологій обов'язково дається список авторів і посилання на домашні сайти (компаній або університетів) для докладнішого знайомства з технологіями. Прикладом може служити база «Нові екологічні технології 21 століття» [11] та ін.

Важливо розробити процедури міжрегіонального узгодження інтересів і вирішення потенційних конфліктів. Потенційні конфлікти можливі на різних рівнях взаємовідносин між суб'єктами господарювання. Що стосується екологічної складової потенційних конфліктів, то це стосується, по-перше, інтересів національного (регіонального) рівня та підприємств, по-друге, інтересів сусідніх регіонів та навіть сусідніх держав. Для виявлення потенційно можливих конфліктів необхідно розробити і періодично переглядати систему показників еко-інтенсивності для підприємств різних галузей. Показники еко-інтенсивності в найзагальнішому сенсі відображають питому величину негативного впливу на навколишнє середовище (наприклад, забруднень, руйнування ландшафтів, знищення або скорочення видів і популяцій і т.д.) в розрахунку на одиницю кінцевого результату (кінцевої продукції, внеску у ВВП, зростання доходів на душу населення, зайнятості тощо). В якості забруднень можуть розглядатися різні

забруднюючі речовини, гази, відходи виробництва.

Висновки. Таким чином, процес екологізації інноваційного розвитку потребує формування належної системи управління. Особливо важливим є розробка дієвих механізмів регулювання та державного стимулювання інноваційних розробок в природокористуванні за умови децентралізації. На даний час, в контексті реформування адміністративно-територіального устрою України, найбільш доцільно активний державний вплив спрямовувати за такими напрямками як розробка і впровадження в державне управління інноваційних механізмів раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища. Основним завданням стає інституційне забезпечення указанного процесу за рівнями управління.

Отримані результати у подальших дослідженнях стануть основою для розробки науково-методичних засад та практичних рекомендацій щодо економічного обґрунтування екологічно спрямованого інноваційного розвитку в регіональному аспекті як основи прийняття управлінських рішень на різних рівнях управління.

Література

1. Александров І. О. Стратегія сталого розвитку регіону: монографія / І. О. Александров, О. В. Половян, О. Ф. Коновалов, О. В. Логачова, М. Ю. Тарасова ; за заг. ред. д.е.н. І. О. Александрова / НАН України. Ін-т економіки пром-ті. – Донецьк : Ноулідж, 2010. – 203 с.
2. Буркинский Б.В., Степанов В.Н, Харичков С. К Экономика-экологические основы регионального природопользования и развития : [монография] / Б.В. Буркинский. – Одесса: ИПРЭИ НАН Украины. – 2005. — 575 с.
3. Касьяненко Т.В. Комплексний підхід до наукового обґрунтування екологічно спрямованого інноваційного розвитку на різних рівнях управління / Прокопенко О.В., Касьяненко Т.В. //Актуальні проблеми економіки. - 2013. - №1. - С.98-105
4. Маркетингові аспекти управління інноваційним розвитком: монографія / за ред. д.е.н., професора С.М.Ілляшенка. – Суми: ТОВ «Друкарський дім «Папірус», 2014. – 480с.
5. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. Б.Є.Патона. – К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», 2012. – 72 с.
6. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2013 році : Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К. :

НІСД, 2013. – 576 с.

7. Прокопенко О.В. Соціально-економічна мотивація екологізації інноваційної діяльності: [монографія] / О.В. Прокопенко. – Суми : Вид-во СумДУ, 2010. – 395 с.

8. Рогоцкая С. Об устойчивом развитии и эко-инновациях: новые возможности [Электронный ресурс] — Режим доступа — URL:<http://www.newsland.ru/news/detail/id/678725/>

9. Садченко Е.В. Принципы и концепции экологического маркетинга: монография / Е.В. Садченко. – Одесса: Астропринт, 2002. – 400 с.

10. Хвесик М. А. Інституціональна модель природокористування в умовах глобальних викликів / М. А. Хвесик, В. А. Голян. – К.: Кондор, 2007. – 480 с.

11. New Environmental Technology Transfer in the 21st Century. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://nett21.gec.jp/gec/database/> (дата обращения: 06.05.2013).

Abstracts

Bondarenko S.

Greening innovation management development: regional analysis

The essence of management ecologization of innovative development at national and regional level, under the provisions of national paradigm of sustainable development in a decentralization of power in Ukraine. Deals with the formation of management tools ecologization of innovative development at the regional level in the context of administrative-territorial reform, the main ones are: selection of eco-innovation as a strategic priority of the region; the transfer of the relevant local government functions and powers of organizational and economic nature; effective institutional support greening innovative development of the region; effective mechanisms of realization of state (regional) eco-innovation policy.